

# “Gasunie moet hard werken voor rol in hoofdfilm van straks”



Wout de Groot - bron - EP

20 mei 2016

Gasunie wil graag bijdragen aan het versnellen van de energietransitie. In het visiedocument 'De rol van gas en Gasunie in de duurzame energievoorziening', rept het gastransportbedrijf van "een uitdaging van groot formaat die naast visie ook onmiddellijke daadkracht en samenwerkingsbereidheid vergt". Manager Wout de Groot van Gasunie New Energy: "Het is hard werken voor Gasunie om in de hoofdfilm van straks ook een rol te kunnen spelen."

## **Hoe wil Gasunie de energietransitie versnellen en welke rol speelt Gasunie New Energy daarbij?**

"Gasunie onderscheidt voor de toekomst drie werkkerreinen. Als eerste meer vervuilende fossiele bronnen vervangen door aardgas. Bijvoorbeeld gas in plaats van kolen, maar ook LNG als vervanger van stookolie in de scheepvaart. Het tweede werkgebied gaat over hoe je het aandeel hernieuwbaar gas in de energiemix kunt vergroten. Dan heb je het over biogas maar ook over waterstof en synthetisch gas. Het derde terrein betreft systeemintegratie, kijken hoe je energiebronnen en energiedragers maximaal met elkaar kunt laten samenwerken om tot een efficiënte en duurzame energiemix te komen. De laatste twee onderwerpen, hernieuwbaar gas in de energiemix en systeemintegratie, zijn het werkgebied van Gasunie New Energy. Overigens zijn ook andere collega's binnen Gasunie met transitieversnelling bezig, bijvoorbeeld door efficiënte warmte-technologieën zoals de hybride warmtepomp te helpen introduceren."

## **Hoe gaat Gasunie New Energy te werk?**

"Gasunie New Energy bestaat sinds 2014. Als team kijken we naar hoe je nieuwe technologieën en concepten die zich op kleine schaal hebben bewezen samen met partners kunt opschalen naar een commerciële toepassing. De afgelopen twee jaar kwamen er zo een vijftigtal projecten ter tafel. In een ketenstructuur brengen we die steeds een stapje verder in de besluitvorming. In dat traject valt een groot deel af. Een tiental projecten bevindt zich in de uitgebreide assessment fase en bij vijf projecten zijn we zover dat we er samen met partners

echt verder mee willen. Zoals vergassing van biomassa, als belangrijke potentiële bron van hernieuwbaar gas."

*"Opschaling van kleine nieuwe concepten en tussentijds telkens de bakens verzetten, is voor de hele traditionele energie-industrie nieuw"*

**Is die waaier van kleine projecten niet heel andere koek dan wat Gasunie gewend is?**

"Klopt. Gasunie is op het gebied van aardgas een autoriteit en gewend aan grote projecten waarmee veel geld is gemoeid, maar waarvan we de marktvraag kennen. Gasunie New Energy heeft met een waaier van kleinschalige projecten met veel meer onzekerheden te maken. Bij ieder project kan het zo zijn dat je voor een bepaald concept koos maar een jaar later wordt ingehaald door een nieuwe technologie. Dat wil dan niet zeggen dat waar je mee bezig was niet is gelukt. Maar je moet dan wel kijken naar hoe je op een andere manier vervolgstappen kunt zetten. Die opschaling van kleine nieuwe concepten en tussentijds telkens de bakens verzetten, is niet alleen voor Gasunie nieuw, maar voor de hele traditionele energie-industrie. Nieuwe technologieën volgen elkaar in snel tempo op. Veel innovatie komt ook van buiten de conventionele energiesector. Daarnaast heb je ook te maken met de context waarbinnen je opereert. Die verschuift voortdurend. Neem bijstook van biomassa. In het Energieakkoord zijn daarover afspraken gemaakt. Maar je ziet dat de maatschappelijke discussie daar nu zodanig wordt aangezet dat je je moet afvragen in hoeverre die nog wel houdbaar zijn. Dit kan een wezenlijke impact hebben op het energielandschap en specifieke projecten."

**Met wat voor partners gaat Gasunie New Energy in zee?**

"Sowieso met de partij die de innovatie heeft gedaan. Dat kan zijn de slimme vent die in zijn garage een bepaald concept bedacht, of een grotere partij die voor de uitrol van een nieuwe technologie op zoek is naar strategische partners. Onze rol is daarbij die van de onafhankelijke infrastructuurpartner, de enabler - nooit die van producent. Voor de rest verschilt het sterk per project. Bij hernieuwbaar gas wordt die keuze bijvoorbeeld bepaald door de vraag waar je dat gas van gaat maken. Dat kan elektriciteit zijn, dus power to gas, maar ook biomassa. De partner die je kiest kan helpen die input af te dekken. Maar ook de afzetkant moet afgedekt worden: hoe krijg je langjarig een partij aan boord die belang heeft bij de inkoop van hernieuwbaar gas? Bij een project voor bio-LNG doet een transportbedrijf mee. Bij synthetisch gas als vervanger van aardgas moet je denken aan partijen in de chemie. Ieder project vergt dus een eigen aanpak, met een eigen consortium en verdienmodel. Dat is een waaier aan uitdagingen waar mijn team de tanden in heeft gezet."

*"Er is behoefte aan een aangepast subsidie-instrument"*

### **Hoe zit het met de financiering?**

"De onvoorspelbaarheid van dit soort projecten is ongunstig voor de financierbaarheid ervan. Voor banken is het om die reden moeilijk in die fase mee te doen. Terwijl je voor die eerste serieuze opschaling relatief veel kapitaal nodig hebt en je voorlopig nog met een lagere output zit dan in je ideaalmodel. Partijen die wel samen willen werken, doen dat daarom vooral vanuit een bepaalde visie op langere termijn. Maar hoe waardeer je in het hier en nu de energie die we in zo'n project straks gaan produceren? Daar zitten nog zoveel onzekerheden in. Hoe het er over 10 of 15 jaar uitziet, valt niet te voorspellen. Maar ondertussen zit je, inclusief het vergunnings- en subsidietraject, al gauw op een jaar of zeven voordat je iets op serieuzere schaal neer hebt kunnen zetten. Je strategische partners moeten al die tijd dus ook betrokken blijven. Dat lukt niet altijd. Het is voorgekomen dat partijen die vijf jaar geleden bereid waren te investeren die beslissing later terugdraaiden omdat ze moesten saneren. Dan ben je dus opeens een partner kwijt en moet je bijna weer van voren af aan beginnen. Het is hard werken om in de hoofdrol van straks ook een rol te kunnen spelen, zeggen we weleens."

### **Hoe belangrijk is subsidie?**

"Er is een aantal subsidie-instrumenten die de uiteindelijke grote investeringstrajecten dekken. Maar voor dit soort innovatieprojecten, waarbij het zich nog in de opschalingsfase bevindt, heb je ook productiesubsidie nodig. Het lastige is dat de SDE subsidie uitgaat van bestaande technologieën. Die ademt om zo te zeggen niet mee met innovaties. Er is behoefte aan een aangepast subsidie-instrument. Minister Kamp zette eind april zijn handtekening onder de Green Deal Business voor biomassa en biobased gas, samen met Gasunie en nog een aantal koplopers van het duurzame bedrijfsleven. Het doel van is ook om te onderzoeken wat er voor nodig is om tot rendabele projecten te komen."

*"Belangrijke rol voor gasvormige energiedragers wordt bieden van duurzame oplossingen in moeilijk te verduurzamen sectoren"*

### **Hoe staat het met het project voor vergassing van biomassa?**

"Daar zit een dedicated team op, want daarin zetten we met partner Torrgas nu grote stappen met ook veel potentieel. Het gaat om vergassing van getorrificeerde biomassa met als grondstof houtachtig afval. Bij Hoogkerk hebben we een proeffabriek staan met een thermisch vermogen van 0,5 megawatt, maar deze zomer willen de investeringsbeslissing nemen voor een plant van 25 MW bij Delfzijl. Met het synthetisch gas dat we er maken, kun je sectoren vergroenen die niet met zon en wind zijn te verduurzamen, zoals de chemie. Dat gaat een heel belangrijke rol worden voor gasvormige energiedragers: duurzame oplossingen bieden in moeilijk te verduurzamen sectoren. Industrieën kunnen dan voor de productie van eigen grondstoffen van aardgas overstappen op dat synthetisch gas. In dit project heeft Gasunie

tussentijds haar visie aangepast . Drie jaar geleden was het plan nog het synthetisch gas op te werken naar aardgaskwaliteit voor invoeding in ons leidingnet. Dat zou een directe benefit voor Gasunie zelf zijn geweest. Maar vervolgens kozen we toch voor directe levering van het synthetisch gas aan de chemie. Want dat scheelt een heleboel energie die je anders zou kwijt zijn geweest aan de opwerking naar aardgaskwaliteit. Het gaat er uiteindelijk om, hebben we gezegd, dat je hernieuwbaar gas energetisch gezien zo efficiënt mogelijk inzet. En als dat betekent dat het dan niet door ons eigen systeem heen gaat, dan is dat maar zo . Flexibele business development en werken vanuit voortschrijdend inzicht is kenmerkend voor New Energy. Je werkt voor de troepen uit. Soms zet je een stap terug, maar alles bij elkaar betekent het dat je al doende geweldig veel kennis en ervaring verzamelt. En die hebben we hard nodig om een CO2-neutrale energievoorziening te maken. Dat is heel motiverend."